

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.52.2020.MBK

Warszawa, 17 lutego 2021 r.

**Pani
Krystyna Chojecka
Kierownik
Środowiskowego Domu
Samopomocy w Tchórzewie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 27 - 30 października 2020 r. kontrolę kompleksową w Środowiskowym Domu Samopomocy w Tchórzewie, Tchórzew 4, 08-106 Zbuczyn.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią w dniu 5 lutego 2021 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Tchórzewie jest placówką dziennego pobytu typu A i B, przeznaczoną dla 35 osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym 2 miejsca przeznaczone są dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi. Ośrodek wsparcia rozpoczął działalność 1 marca 2019 r. Dom funkcjonuje przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku od 8.00 do 16.00 zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2020, poz. 249), zwanego dalej rozporządzeniem. Organizację i zasady funkcjonowania domu określają statut, regulamin organizacyjny, program działalności oraz plany pracy domu na 2019 i 2020 rok.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. uczestnikami domu było 29 osób. W 2020 r. do dnia kontroli do placówki zostały skierowane kolejne 3 osoby oraz 3 osoby opuściło placówkę (2 osoby usamodzielnily się, 1 osoba zrezygnowała z uczestnictwa). W dniach kontroli uczestnikami domu było 29 osób, dla których wydane były decyzje administracyjne, 9 osób przewlekłe psychicznie chorych (dom typ A) oraz 20 osób niepełnosprawnością intelektualną (dom typ B). Na dzień kontroli liczba uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi wynosiła 11 (3 osoby - uczestnicy domu typu A i 8 osób – uczestnicy domu typu B). Nie było osób ze spektrum autyzmu.

Procedura przyjęcia do ŚDS realizowana była zgodnie z zapisami wynikającymi z § 7 ust.1, ust. 6 i ust. 7 oraz § 8 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia.

Większość uczestnicy potwierdzali swoją obecność podpisem w ewidencji obecności w domu (lista obecności uczestników sporządzana na każdy miesiąc). W trakcie kontroli dokonano sprawdzenia średniej miesięcznej frekwencji w ŚDS, w dwóch losowo wybranych miesiącach: w październiku 2019 r. frekwencja wyniosła 20,56 uczestników, a w styczniu 2020 r. 23,85 uczestników. Ustalono, że informacje o liczbie uczestników ŚDS, w okresie objętym kontrolą, przekazywane do Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego przy pomocy Centralnej Aplikacji Statystycznej były zgodne z listami obecności.

Zgodnie z poleceniami Wojewody Mazowieckiego wydawanymi na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w terminie od dnia 12 marca 2020 r. do 24 maja 2020 r. czasowo zawieszono działalność m.in. środowiskowych domów samopomocy, w tym kontrolowanej jednostki. Następnie na podstawie polecenia Wojewody Mazowieckiego (decyzja WPS-I.92421.100.2020 z 16 października 2020 r.) została zawieszona czasowo działalność środowiskowych domów samopomocy, w tym kontrolowanej jednostki od 19 października 2020 r.

W dniach kontroli w placówce przebywał kierownik i 3 pracowników (1 osoba przebywała na urlopie okolicznościowym, pozostałych 6 pracowników przebywało na zwolnieniu lekarskim). Pracownicy domu utrzymywali stały kontakt z uczestnikami i ich rodzinami, uzupełniali dokumentację zbiorczą i indywidualną, wykonywali inne prace na terenie placówki.

Na dzień kontroli w Środowiskowym Domu Samopomocy w Tchórzewie zatrudnionych było 9 pracowników w ramach 8,5 etatu oraz 2 osoby w ramach umów-zleceń. Zespół wspierająco - aktywizujący składał się z 8 pracowników zatrudnionych w wymiarze 8 etatów. Uwzględniając liczbę mieszkańców domu typu A (9 osób) i B (20 osób), w tym 11 uczestników

z niepełnosprawnościami sprzężonymi wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco – aktywizującego wynosił 6,95 etatu i był zgodny z § 12 ust. 1, 1a, 2 rozporządzenia.

W wyniku kontroli stwierdzono, że spełnia Pani wymagania dotyczące wykształcenia i stażu pracy określone dla osób kierujących środowiskowymi domami samopomocy, wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy oraz w § 9 rozporządzenia. Ponadto stwierdzono, że pracownicy domu zostali zatrudnieni na stanowiskach pracy zgodnych ze stanowiskami wskazanymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm.) i posiadają określone w nim kwalifikacje. Zatrudnieni w domu specjaliści posiadali, wymagane doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, o którym mowa w § 11 ust. 1 rozporządzenia. Pani Kierownik oraz pedagog, który w ramach swoich obowiązków prowadził trening umiejętności społecznych, posiadali przeszkolenie w zakresie określonym w § 11 ust. 2 rozporządzenia.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że wypełniała Pani obowiązek wynikający z § 23 rozporządzenia polegający na organizowaniu, co najmniej raz na 6 miesięcy, zajęć i szkoleń dla pracowników, związanych z funkcjonowaniem domu.

W kontrolowanym okresie ŚDS świadczył usługi określone w art. 51a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej oraz w § 14 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy świadczone w formie indywidualnych i grupowych treningów zgodnie z planem pracy na dany rok oraz dziennym harmonogramem pracy.

Dom zapewniał uczestnikom zgodnie z § 15 rozporządzenia posiłki w ramach treningu kulinarnego. W związku z ogłoszonym stanem zagrożenia epidemicznego oraz bezpieczeństwem uczestników i personelu uczestnicy spożywali proste posiłki przynieszone we własnym zakresie bądź zamawiane z firmy cateringowej.

Usługi świadczone przez dom dokumentowane były w prowadzonej dokumentacji zbiorczej i indywidualnej. W wyniku kontroli stwierdzono, że dokumentacja zbiorcza, którą stanowiły: ewidencja uczestników, dzienniki dokumentujące pracę pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego była prowadzona prawidłowo zgodnie z § 24 ust. 3, 5 i 6 rozporządzenia.

W trakcie kontroli analizie poddano dokumentację indywidualną 11 uczestników, na których przysługiwała podwyższona dotacja na realizację art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej z programu „Za życiem”. Dokumentację indywidualną uczestników stanowiły w szczególności: decyzje kierujące do ŚDS, decyzje o odpłatności, kopie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia lekarskie i inne dokumenty dotyczące stanu zdrowia uczestników, indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego, notatki pracowników z postępowania

wspierająco- aktywizującego, karta okresowej oceny wyników postępowania wspierająco-aktywizującego, opinie specjalistów. Indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego zawierały podpisy członków zespołu wspierająco-aktywizującego, podpis uczestnika bądź opiekuna, datę sporządzenia oraz określony czas realizacji, zgodnie z § 7 ust. 7 rozporządzenia. Okresowa ocena wyników ich realizacji dokonywana była przez zespół wspierająco-aktywizujący nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, zgodnie z § 13 ust. 2 rozporządzenia.

Na podstawie dokumentacji indywidualnej uczestników ustalono, że osoby spełniają warunki do zwiększonej dotacji, dotyczące osób z niepełnosprawnością sprzężoną tj. orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz dwa symbole niepełnosprawności.

Na dzień kontroli 9 osób zobowiązano decyzją do odpłatności, 19 osób korzystało z usług nieodpłatnie, 1 osobę zwolniono całkowicie z odpłatności (art. 64 ustawy o pomocy społecznej). W decyzji o odpłatności wskazany był nr rachunku bankowego Urzędu Gminy Zbuczyn, na który należało dokonywać wpłat w terminie do 15 każdego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wykonane były usługi. W decyzji nie było informacji o możliwości dokonania wpłaty bezpośrednio do kasy Urzędu Gminy Zbuczyn.

W myśl § 12 ust. 3 rozporządzenia działania domu wspierane były opiekunów, członków rodzin oraz przez 4 wolontariuszy, ale bez zawierania porozumień w związku z art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U z 2020 r., poz. 1057).

Pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Tchórzewie w myśl § 21 rozporządzenia, w celu zapewnienia integracji społecznej uczestników współpracowali z rodzinami, opiekunami uczestników, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, poradniami zdrowia psychicznego, innymi placówkami ochrony zdrowia, ośrodkiem kultury, lokalną parafią Kościoła katolickiego, organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi oraz zakładem aktywizacji zawodowej. W kontrolowanym okresie pracownicy domu nie podjęli współpracy z powiatowym urzędem pracy.

ŚDS mieści się w budynku z działką stanowiącą własnością Gminy Zbuczyn. Działka wynosi 0,8369 ha. Budynek jest dwukondygnacyjny z powierzchnią użytkową 601,5 m² (parter 373,21 m² i poddasze 228,3 m²), co w przeliczeniu na 1 uczestnika (35 miejsc) wynosi 17,18 m², co spełnia standard dotyczący powierzchni użytkowej, który zgodnie z § 18 pkt 2 rozporządzenia wynosi nie mniej niż 8 m² na jednego uczestnika. W obiekcie znajduje się winda i podjazd do

wejścia dla osób na wózku. Budynek jest bez barier architektonicznych, dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ośrodku wsparcia znajdowały się pomieszczenia, o których mowa w § 18 pkt 5 lit. a-g rozporządzenia, wyposażone w meble i sprzęt niezbędny do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących. Na parterze znajdowały się m.in. pracownia: arteterapii i zajęć technicznych, kulinarna i gospodarstwa domowego, usprawnienia ruchowego oraz ogrodniczo-edukacyjna, której pomieszczenie od 1 października 2019 r. wykorzystywane było przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie na wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego. Na poddaszu uczestnicy korzystali m.in. z pracowni terapeutyczno-relaksacyjnej, komputerowo-medialnej, pokoju wyciszeń. Ze względu na sytuację epidemiczną od 1 czerwca 2020 r. czasowo dokonano zmiany w wykorzystaniu i przeznaczeniu poszczególnych pomieszczeń. Z powodu konieczności częstego dezynfekowania w pomieszczeniach sprzętów i podłóg zajęcia i treningi dla uczestników były prowadzone na parterze budynku w pomieszczeniach bez miękkich wykładzin. Usługi były prowadzone w pomieszczeniach 4 pracowni na parterze. Każda pracownia została wyposażona w płyn do dezynfekcji rąk oraz środki indywidualnej ochrony. W pomieszczeniach domu znajdowały się instrukcje jak chronić się przed koronawirusem oraz mycia rąk.

Z dotacji z budżetu państwa środowiskowy dom samopomocy ponosił koszty bieżące funkcjonowania placówki, w tym koszty płac wraz z pochodnymi zatrudnionego personelu, koszty eksploatacyjne, koszty zakupu usług i materiałów niezbędnych do funkcjonowania placówki oraz inne wydatki, związane z działalnością ŚDS. W kontrolowanym okresie usługa transportowa zapewniana dla uczestników przez dom zgodnie z § 20 rozporządzenia finansowana była ze środków własnych gminy.

Realizację kontrolowanych zadań oceniono pozytywnie z nieprawidłowością.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Tchórzewie.

W wyniku kontroli stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Pięciu uczestników placówki w dniu kontroli, nie miało możliwości potwierdzenia swojej obecności podpisem w ewidencji obecności w domu, swoją obecność potwierdzały indywidualnym znakiem. W okresie objętym kontrolą żaden pracownik ŚDS nie posiadał upoważnienia do potwierdzania podpisem w ewidencji obecności w domu obecności uczestników, o którym mowa w § 24 ust. 4 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

W celu usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości zwracam się do Pani o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Upoważnić pracownika domu do potwierdzenia obecności uczestników w ewidencji obecności w domu, w przypadku braku możliwości potwierdzenia obecności podpisem przez uczestników zgodnie z § 24 ust. 4 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Ponadto zwracam się do Pani Kierownik o podjęcie działań w celu ustalenia kwestii ponoszenia kosztów za eksploatację pomieszczenia jednej z pracowni Środowiskowego Domu Samopomocy w Tchórzewie, wykorzystywanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie na wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego. Przypominam, że w piśmie Zastępcy Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej MUW w Warszawie (znak: WPS-I.946.3.125.2019.MS z 4.12.2019 r.) wskazano, że w sytuacji gdy budynek lub lokal, w którym mieści się środowiskowy dom samopomocy, wykorzystywany jest także przez inny podmiot lub w zakresie innym niż działalność środowiskowego domu samopomocy, powinna zostać uregulowana kwestia udziału każdego z podmiotów w kosztach eksploatacji, napraw oraz remontów bieżących. Należy podjąć działania w celu ustalenia tych udziałów, mając na uwadze w szczególności zakres czasowy i przedmiotowy użytkowania budynku lub lokalu przez każdy z podmiotów.

W celu zapewnienia pełnej integracji społecznej uczestników zgodnie z § 21 ust. 4 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy należy podjąć współpracę z powiatowym urzędem pracy.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego pisemnej informacji o sposobie realizacji zalecenia pokontrolnego lub przyczynach jego niewykonania.

Pouczenie

Stosownie do postanowień art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, powiadamiając o realizacji zaleceń, należy mieć na uwadze zmiany wynikające z zastrzeżeń uwzględnionych przez Wojewodę.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Kinga Jura
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Tomasz Hapunowicz
Wójt Gminy Zbuczyn